

Poézia – Hraščatá

1. Katarína Ďuricová -- Sečovce
2. HrDr. Magdaléna Martišková - Topolčany
3. Alic Nergešová – Humenné

Poézia – Hrášky

1. HrDr. Barbora Plutová - Stará Ľubovňa
 2. Katarína Mydlová - Vranov nad Topľou
 3. Mariana Vislocká - Stará Ľubovňa
- ČU: Katarína Jančeková - Veľké Bedzany
ČU: Veronika Rusňáková – Topolčany

Poézia – Hrachy

ČU: Veronika Grešová - Stará Ľubovňa

Poézia – Staré struky

1. Diana Laslopová - Prievidza
2. HrDr. Jana Barillová CHrSc- Spišská N.V.
3. HrDr. Mário Polónyi CHrSc - Bratislava

Výtvarné práce – Púpätka

1. Bibiánka Hrabkovská - Poprad
 2. Emmka Polakovičová - Poprad
 3. Stela Perunská - Bystré
- ČU: Ema Votýpková - Divín
ČU: Nina Svobodová - Bratislava

Výtvarné práce – Hraškul'čatá

1. Simonka Barancová - Malá Lehota
 2. Laura Petrovčinová - Humenné
 3. Viktória Konfederáková - Humenné
- ČU: Vaneska Venglárová - Humenné
ČU: Alexandra Babjaková - Humenné

Kolektívne ocenenie pre školu

- Súkromná MŠ Stella v Poprade
- ZŠ Dargovských hrdinov, Humenné

Próza – Hraščatá

1. HrDr. Štefan Matulák CHrSc - Bojnice
 2. Laura Tóthová - Rožňava
 3. HrDr. Janka Jakábová - Vrbové
- ČU: Michaela Gregorová - Ludanice
ČU: Filip Tchurík - Gíraltovce

Próza – Hrášky

1. Peter Hoferica - Sučany
2. Andrea Šikyňová - Hladovka
3. Katarína Chalupková - Gíraltovce

Próza – Hrachy

Cena nebola udelená

Próza – Staré struky

1. HrDr. Mário Polónyi CHrSc - Bratislava
2. Jiří Ulrych - Plzeň
3. Jozef Páleník - Svinná

„Vševed roka 2011“

Súťaž pre starých rodičov a vnúčatá

„Vynálezy Janka Hraška“

HrDr. Filipko Rosa + dedko HrDr. Patrik Rosa
Partizánske – Desiatový strom Janka Hraška

Cena riaditeľky SZŠ BellAmos

David Dikant – Poprad – za prácu J. Hraško
v kamarátskej šarvátke v škole cez prestávku.

Hraškola

Emília Petričková - Bystré
za projekt 24 hodín s Jankom Hraškom
alebo ako sme sa lúčili s materskou školou.

Sponzori: Ďakujeme za podporu Literárnemu klubu Mädokýš, pánovi Jánovi Cígerovi antikvariát Mädokýš v Martine, pani Anne Thomkovej, riaditeľke Súkromnej základnej školy BellAmos v Martine, Mathejovi Thomkovi a firme Namche Praha, Zuzane Vavárovej a Kataríne Orelovej zo Súkromnej základnej školy BellAmos v Martine.

Redakčná rada: Mathej Thomka a literárny klub Mädokýš, mathej@seznam.cz, ICQ: 225-199-463

Internetová stránka Literárneho klubu Mädokýš o.z. : www.madokys.sk

Internetová stránka Súkromnej základnej školy BellAmos Martin: www.bellamos.sk

Internetová stránka Kníhkupectva a antikvariátu Mädokýš – www.madokys.eu

Tento zborník víťazných prác bol vytlačený s podporou Literárneho klubu Mädokýš Martin o.z.

Literárna revue

literárny klub, o.z.

Janko Hraško ešte žije 2011

November 2011, 6. ročník

Zborník víťazných prác literárno-výtvarnej súťaže

Do pozornosti sa dáva...

Str. 1 - Titulná strana

Cena **Vševred roka 2011 „Vynálezy Janka Hraška“** od Filipka Rosu a jeho dedka Patrika Rosu Desiatový strom Janka Hraška.

Str. 2 - 3 – Vítame vás

Príhovor Janka Cígera z Mädokýša, profesora hraškológie a pani riaditeľky SZŠ BellAmos Anny Thomkovej + fakty o šiestom ročníku.

Str. 4 - 6 – Víťazné poetické práce

Hraščatá - Katarína Ďuricová, Magdaléna Martišková, Alica Nergešová, **Hrášky** - Barbora Plutová, Katarína Mydlová, Mariana Vislocká, Katarína Jančeková, Veronika Rusňáková **Hruchy** - Veronika Grešová, **Staré struky** – Diana Laslopová, Jana Barillová, Mário Polónyi.

Str. 7 - 11 – Próza - Hraščatá

Víťazné práce v kategórii **próza Hraščatá** - Štefan Matulák, Laura Tóthová, Janka Jakábová, Michaela Gregorová, Filip Tchurík.

Str. 12 - 14 – Víťazné výtvarné práce

Náhľady víťazných výtvarných prác – Púpätká a Hraškuľčatá: Bibiánka Hrabkovská, Emmka Polakovičová, Simonka Barancová, Laura Petrovčinová, Stela Perunská, Viktória Konfederáková, Ema Votýpková, Nina Svobodová, Vaneska Venglarová, Alexandra Babjaková.

Str. 15 – Víťazné výtvarné práce

Cena **riaditeľky SZŠ BellAmos** - David Dikant a ďalšie práce **z kolektívnych ocenení** pre MŠ Stella v Poprade a ZŠ Dargovských hrdinov, Humenné.

Str. 16 - 18 – Próza - Hrášky

Víťazné práce v kategórii **próza Hrášky** – Peter Hoferica, Andrea Šikyňová, Katarína Chalupková.

Str. 19 - 21 - Próza – Staré struky

Víťazné práce v kategórii **próza Staré struky** - Mário Polónyi, Jiří Ulrych, Jozef Páleník.

Str. 22 – 23 – Slová porotcov

Hodnotenie súťaže slovami porotcov.

Str. 24 – Výsledková listina

Výsledková listina a ľudia, ktorí pomohli zrealizovať vyhodnotenie i priebeh súťaže.

Janko Hraško ešte žije po šiesty raz

„Ahaa mamííí, Jankóó Hraškóóó,“ alebo „Dobrý deň, však ste to vy, ten martinský Janko Hraško,“ to sú vety, s ktorými sa stretávam na martinskej pešej zóne, keď idem s knižkami na poštu, alebo na nejaký nákup. Dokonca raz ma oslovil aj na vrátnici jednej firmy vrátnik v Žiline... a to som už naozaj vytreštil oči.

Spájanie Janka Hraška s mojou osobou ale vždy vyvolá úsmev, nuž a samozrejme aj pocit radosti. Všetci viete, spája sa to s jednou vetou, ktorá je aj názvom, pomenovaním: JANKO HRAŠKO EŠTE ŽIJE... To je naša súťaž, ktorá má za sebou už šesť ročníkov a počet účastníkov už prekračuje dve a pol tisíc. Počet samozrejme nie je prioritou, ale analogicky, koľko účastníkov, alebo koľko takých, či onakých výtvorov, toľko jankohraškovských životov. No a to sa dostávame už k samotnej podstate, k fantázii a šanci vdýchnuť životy tejto sympatickej rozprávkovej postavičke, ktorá má asi teda aj realistické zobrazenie a stotožnenie s konkrétnymi osobami. Podporuje to už niekoľko rokov fungujúce Múzeum Janka Hraška alebo Úrad prezidenta rozprávkovej republiky Janka Hraška, jeho knižnica ale aj pomaly vznikajúca rozprávková krajina.

Spisovateľ František Zima, ktorý pred šiestimi rokmi isto odišiel do hraškoneba v pozhnanom veku 93 rokov, možno ako sa vraví „ani v päte nemal“ ako sa takmer 60-ročný príbeh stane opäť živým, sviežim, motivujúcim a samozrejme našim slovensko-alternatívnym voči rôznym dovozovým postavičkám.

Šiesty ročník súťaže Janko Hraško ešte žije máme za sebou, slávnostná promócia patrí oceneným novým magistróm aj doktorom hraškológie...

Tentoraz ich pribudlo 37. Ako každá súťaž, aj táto naša má svoje pravidlá, má svoju porotu a sklbiť toto všetko s výpoveďou súťažiacich v ich dielkach nie je jednoduché. Verím, že sa to podarilo a ocenení sú najlepší, aj keď v našej súťaži vyhrávajú všetci, však už aj preto udeľujeme tituly bakalárov hraškológie aj všetkým ostatným.

A na záver? Nuž, gratulujem oceneným, gratulujem aj snaživým pánom učiteľom aj učiteľkám za to, že dokázali motivovať deti k účasti, rovnako blahoželim aj rodičom. No a vy všetci, púpätká, hraškuľčatá, hraščatá, hrášky, hruchy i staré struky, pozerajte sa okolo seba, Janko Hraško vám ponúka stovky svojich príbehov, nápadov, výmyslov.

Je len na vás, či ich budete chcieť povedať aj ostatným a súťaž Janko Hraško ešte žije...vám tento priestor dáva.

Jano Cíger z Mädokýša
samozvaný profesor hraškológie a predseda poroty

Do šiesteho ročníka celoslovenskej literárno-výtvarnej súťaže Janko Hraško ešte žije sa opäť zapojilo veľa „hraškochtivých“ detí, ale i dospelých. Opäť som mala tú česť, že som bola prvá, ktorá rozjímalala nad rôznymi výtvarnými technikami súťažiacich a kochala sa rôznymi originálnymi a zaujímavými prácami. Literárne práce tento rok boli tiež zaujímavé, ale v niektorých mi chýbal istý zaujímavý nápad a originálne literárne spracovanie. Pri zasadnutí poroty preto neboli vždy jednoznačné názory porotcov, ale verím, že umiestnenia víťazov sú spravodlivé a pre súťažiacich motivujúce. No ocenenia si zaslúžia všetci zúčastnení, pretože nezabúdajú na hru s vlastnou fantáziou!

Zuzana Vaváková

Literárny svet Janka Hraška

Presedel som s Jankom Hraškom nad týmto ročníkom súťaže niekoľko večerov a nocí a ja som si uvedomil, že literárne postavy majú neskutočne ťažký život.

Janko Hraško síce protestoval, že on hocijaká literárna postava nie je, že on je reálny, ale keďže je hrdinom literárno – výtvarnej súťaže, tak asi ňou bude. A prečo to vlastne majú ťažký život? Každý príbeh, ktorý sa o nich napíše, si musia prežiť. V príbehoch, ktoré sú pútavé a dobre napísané, to je sveta žiť. A nielen v tých, kde sa do Hraška zamilovávali tie najlepšie dievčatá z celého Hraškovesmíru.

Skúste si však predstaviť, že po príbehu len vstávate, pripravujete sa a to čo máte zažiť sa zrazu odohrá vo dvoch vetách. To je ako keby ste boli na dve minúty v aquaparku. Janko neraz krčil pliečkami, že netuší, čo sa mu to vlastne stalo, ako to vyriešil. A neraz sa takmer rozplakal, a to je hrdina, že čo za nezmyselné veci sa mu to dejú, že kto sa v tom má vyznať.

Ale všetko zvládol, poradil návrhy na víťazov a výsledky nechal na porotu. Tak sme sa za pomoci Hraškologu – Hraškovo vynálezu – spojili z viacerých strán Československa.

Najviac problémom nám narobila kategória Hraškuľčat. V poézii by potrebovali poeti kvalitnejších pomocníkov. Buď nezvládli technickú stránku verša alebo ak sa priblížili k dobrým rýmom, na obsah nehľadeli. Voľný verš v tejto kategórii nik nepoznal. Janko Hraško sa rozhodol, že asi napíše rozsiahlu Príručku pre mladých autorov Hraškopoézie. Tí, ktorí sa chcú venovať poézii vážnejšie, nech siahnu po Utrpení mladého poeta od Jožka Urbana.

V Hraškuľčacej próze zas mal každý porotca iných favoritov. Nakoniec sa vyberalo z desiatich najlepších prác a piatich ocenených už poznáte. Nakoniec sa porota zhodla.

Potešila nás vysoká úroveň poézie hráškov. Janko pripomína, že okrem iných treba vyzdvihnúť prácu s mladými poetmi a poetkami v Starej Ľubovni a Topoľčanoch.

V ostatných literárnych kategóriách sme sa zhodli na jednoduchšie. Ale to by som už nemal prezrádzať takéto tajomstvá s porotcovskej kuchyne.

Skôr dať niekoľko rád. Napríklad nadpis. Ak je zaujímavý, upúta i dielko čitateľa. Ak prvé vety príbehu sú pútavé a vtiahnu čitateľa je to ešte lepšie. Autor by mal pri prvých vetách vedieť, aká bude zápleтка príbehu a aký záver. Nemal by písať o zbytočných veciach, ktoré priamo nesúvisia s príbehom – ako je jeden deň, ako sa vstáva, ako sa niekam niekto vydáva, ale čitateľa priamo vtiahnuť do príbehu. A treba sa sústreďiť hlavne na príbeh. Ak sa niekto zachraňuje, sme zvedaví, ako sa to podarilo, keď je to tá najdôležitejšia vec textu. No a samozrejme nesmie sa zabúdať na záver. Najlepšie je, keď je vtipný, nečakaný či prekvapivý.

Takže skôr, než dáte svoj príbeh z ruky, prečítajte si ho, či by aj vás taký bavil a či ho nemožno ešte vylepšiť a upraviť. Janko síce prikyvuje, ale ťahá ma za rukáv, že nech nie som opäť veľmi prísny, že predsa mnohí autori začínajú písať a nech ich veľmi nekritizujem.

Preto v mene všetkých gratulujem víťazom, želim im, nech nezaspia na vavrínoch a nech sa v literatúre a výtvarnom umení ďalej a ďalej zlepšujú.

Mathej Thomka, prezident literárneho klubu Mädokýš

Milé púpätka a hraškulčatá a milé pani učiteľky!

Je vidieť, že o Janka Hraška je na Slovensku záujem. Prejavili ste to aj vo svojich výtvarných prácach... Možno preto, že škola je pre túto vekovú kategóriu ešte objavovaním a silným zážitkom.

Po prvýkrát som mala tú česť byť prítomná na hodnotení výtvarných prác o Jankovi Hraškovi odbornou porotou. Stretli sme sa všetci doma u členky výtvarnej sekcie Mädokýšu u Valiky Szépeovej.

Hlavné slovo mal akademický maliar Peter Popelka a svoje názory vyjadrovali aj členky výtvarnej sekcie Mädokýšu Janka Libová, Hanka Kušnierová, Ivetka Jesenská a Miladka Zibolenová. Bolo zaujímavé pozorovať ho, ako mu niektoré práce vyvolali úsmev a údiv na tvári...

Aj tu sa vyrad'ovalo, triedilo, dávalo sa do kategórií áno, nie, možno.... A znova a znova, bolo veľa výborných prác.. No nakoniec sa porota musela rozhodnúť... Možno aj preto sme udelili okrem hlavných cien po dve čestné uznania v každej kategórii a aj dve kolektívne čestné uznania.

Najviac nás zaujali kolekcie prác zo Súkromnej materskej škôlky Stella v Poprade. Výborne farebne aj priestorovo zvládnuté, so super nápadmi, pani učiteľka asi nešetrí svoj čas a systematicky so škôlkarmi pracuje, podobne boli výborné práce aj zo Základnej školy Dargovských hrdinov v Humennom, z Kolačkova, Bystrého a ďalších.

V budúcnosti, až Janko Hraško opäť zaklope na dvere vašich škôlok a škôl, voľte radšej väčší formát (A3), zamyslite sa nad materiálom, ktorý použijete na vyjadrenie vašich nápadov (pastelky nie sú vhodné, sú málo výrazné) a pri výbere prác, ktoré posielate do súťaže vsaďte radšej na kvalitu a nie kvantitu.

Záverom sa chcem poďakovať za krásne práce a nápady a chcem vám odkázať, že ste veľmi potešili naše srdiečka a Vaše práce budú najbližšie mesiace zdobiť Galériu Janka Hraška, ktorá sa nachádza hneď vedľa Múzea Janka Hraška v našej Súkromnej základnej škole BellAmos v Martine.

Anna Thomková,

riaditeľka Súkromnej základnej školy BellAmos v Martine

Hraškola – scenár tvorivej dielne

Jediná práca v súťaži ešte neznamená automatické víťazstvo.

Ale jediná práca, ktorá vám vyrazí dych, si jednoducho víťazstvo uchmatne sama. To bol aj prípad projektu pani učiteľky Emílie Petričkovej a jej detí z MŠ Bystré... Veru, bystré pani učiteľky a bystré deti majú v tom bystrom.

Janko Hraško i Janko Amos Komenský by mal veru radosť.

Ved' podľa neho vyučovali mládež není prednášeti jim z rozličných spisů hromady slov, způsoby mluvení, průpovědi smyslů všelikých a tím je vycpati, ale otvírati jim rozum, aby z něho samého jako z pupence listí, květ, ovoce, ratolestky vyrůstaly a druhý rok opět z pupenců každé ratolestky tolikéž a tak pořád až do vzrostu dokonalého.

A tu sa hrali rúčky, hrali sa hlávky, aj nôžky... Kreslilo sa, spievalo, túlalo - proste hraškovalo.

Ja chcem chodiť do takej škôlky!

Zuzana Herbrychová

Správa o súťaži

Šiesty ročník literárno-výtvarná súťaž Janko Hraško ešte žije bol vyhlásený 1. novembra 2010 a súťažná časť trvala do 31. marca 2011. Tém súťaže bolo niekoľko - Janko Hraško sa stáva prvákom, Janko Hraško objavuje svet; Školské vynálezy Janka Hraška či Školské lásky Janka Hraška.

Literárnu tvorbu hodnotili profesor hraškológie Jano Cíger z Mädokýša, Anna Thomková, Zuzka Vaváková, Martin Fülöp a Mathej Thomka. Odbornú porotu výtvarnej časti tvorili výtvarníci z LK Mädokýš o.z. – Valika Szépeová, Janka Libová, Hanka Kušnierová, Iveta Jesenská a Milada Zibolenová a akademický maliar Peter Popelka. Garantom pre Hraškolú, súťaž pre pedagógov bola Zuzana Herbrychová.

Do súťaže Janko Hraško ešte žije 2011 prišlo 204 súťažných prác, z toho 100 výtvarných, 3 modely zámku, 100 literárnych diel a jeden HraškoProjekt.

Počet prác vo výtvarnej časti síce klesol, ale nie úroveň. Porota vyberala z takmer 100 autorských prác z dvadsiatich štyroch škôl, škôlok a ateliérov. Porota sa rozhodla udeliť aj kolektívne ocenenia za súbor prác – MŠ Stella Poprad a ZŠ Dargovských hrdinov z Humenného.

Do kategórie Vševed roka 2011 - kategória pre deti a ich starých rodičov - prišli iba štyri vynálezy. Nie je už toľko vševedov ako kedysi. Víťazná práca však bola jednoznačne vybraná a bude v expozícii Múzea Janka Hraška.

V literárnej časti stúpol počet prác na rovnú stovku. Do kategórie próza prišlo 55 textov a do kategórie poézie 45 básní. V próze najaktívnejšia kategória Hraščat, v poézii Hraškov.

Všetci tí, ktorí sa zapojili do súťaže a poslali nám správne kontaktné údaje, budú odmenení titulom bakalár hraškológie, víťazi titulom magister.

Novým titulom doktor hraškológie – HrDr., ktorý sa získava za dve úspešné účasti v súťaži, sa môžu po tomto ročníku pochváliť poetky HrDr. Barbora Plutová a HrDr. Magdaléna Martišková /v roku 2010 ako výtvarní/, prozaička HrDr. Janka Jakabová a vševedi HrDr. Filip a Patrik Rosa. Vyšší hraškológický titul - kandidát hraškológických vied – CHrSc., za tretie ocenenie v rade bol udelený HrDr. Janke Barillovej CHrSc. a HrDr. Štefanovi Matulákovi CHrSc. Za štyri ocenenia v 2. ročníkoch tento titul získava aj HrDr. Mário Polónyi CHrSc.

Na záver, jedna dôležitá informácia. Janko Hraško v roku 2012 vyráža na ďaleké cesty do neznámych svetov, preto Akadémia hraškológických vied na rok 2012 súťaž Janko Hraško ešte žije nevyhlasuje.

Keď sa však Janko vráti, majte pre neho pripravené fantastické príbehy a obrazy.

Janko Hraško ešte žije....

A tak nám Janko Hraško ukončil prvý ročník základnej školy a šiesty rok svojho života. Máme za sebou náročné čítanie vašich prác, hodnotenie, uvažovanie, triedenie a zamýšľanie sa nad ich úrovňou.

Poézia sa mi zdala tentokrát slabšia, v niektorých prácach to bolo len násilné tvorenie rýmov alebo prebásnené už existujúce básne... A ak sme mali hodnotiť originalitu, museli sme niektoré práce presunúť do priečinka nezaujímavé, fádne, bez nápadu. Tu mi trochu absentovala práca pani učiteľiek pri výbere hotových prác v kmeňovej škole... Prosím Vás, nie za každú cenu!

Ale boli aj práce vynikajúce. A o tých sa dnes dočítate v našom zborníku. Mňa osobne zaujali práce detí, ktoré vznikli pod vedením Evky Kollárovej zo Starej Ľubovne, ale aj mnohé ďalšie.

Zaujímavé a originálne príbehy vznikli aj v kategórii próza, od tých najmladších až po staré struky. Keby sme dali patentovať to množstvo nápadov Janka Hraška, vznikol by nový výskumný ústav a ekonomicky by sme naše Slovensko posunuli niekde inde...

A keby sme vydali knižne všetky ľúbostné príbehy malého školáka Janka Hraška, vznikol by z toho zaujímavý bestseller...

Napokon, tie najlepšie si budete mať možnosť prečítať.

Určite mnohé práce využijem aj vo svojej učiteľskej praxi. A budem pri tom myslieť na vás, moji milí hraškológovia...

Hlavné nezabúdajte byť deťmi (či ste púpätka a či staré struky), nezabúdajte, že vo vašej hrudi bije dobré srdiečko, rozdáajte lásku a radosť ďalej, lebo len tak má život svoju cenu.

A ak zase niekedy zavíta Janko Hraško k Vám, budeme sa tešiť, že sa znovu stretneme...

Teda – vymýšľajte ďalej!

Mgr. Anna Thomková - Baranová, riaditeľka Súkromnej základnej školy BellAmos v Martine.

Katarína Ďuricová*10 rokov, Sešovce**1. miesto – poézia – Hraščatá***Školské lásky Janka Hraška**

Možno viete, možno nie,
pre Janka Hraška začína sa učenie.
Keď si sadol do lavice,
nemal ani učebnice.

Obzerá sa kade –tade:
„Kto to sedí v prvom rade?“.
Malá biela Fazul'ôčka,
z učenia jej žiaria očka.

Janko Hraško potešil sa:
„Aká je len krásavica!“
Ona sa však rada učí
a to Janka hrozne mučí.

Usmiala sa Fazul'ôčka premilo
a to nášho Janka zlomilo.
Odvtedy sa učí rád,
veď chce byť jej kamarát.

HrDr. Magdaléna Martišková*10 rokov, Topolčany**2. miesto – poézia – Hraščatá***Bol'avý Janko Hraško**

Janko Hraško plače v kúte,
že má líce napuchnuté.
Guľka z neho veru nie je,
každý sa mu iba smeje.

Vidí sa nám Janko milý,
že máš v ústach zubček hnílý.
Na desiatu s cukríkami
nepodelil si sa s nami.

Kričal si na spolužiakov,
nech ti dajú keksík z vakov.
Jedol si len sladkosti
a teraz máš starosti.

Rýchlo ústa otvárať
tu u pána zubára !
Keď nechceš byť uplakáný
jedz len hrášok vylúpaný !

HrDr. Barbora Plutová*13 rokov, Stará Ľubovňa**1. miesto – poézia – Hrášky***Najväčšia školská láska JH**

si modrá od /tušeného/ atramentu
a ja zelený od lásky
hladím ťa svojím guľatým úsmevom
a ty mi šuštíš tú najkrajšiu pieseň
rád sa strácam v tvojich čierno – bielych šatách
moja milá
rozprávková kniha

Janko Hraško na ceste za poznaním

od buka do buka
vrškami a dolinami
túlajú sa tvoje zvedavé oči
s batôžkom plným úsmevov od priateľov
kam sa tentoraz zakotúláš
všade múdro
ale doma je doma

Alica Nergešová*11 rokov, Humenné**3. miesto – poézia - Hraščatá***Janko Hraško**

Už má rokov veľa,
preto chodí do školy.
Na desiatu má kúsok peľa,
skoro sa utopil v mláke koly.

Veľká mu je lavica,
trieda ako hlavné mesto,
chodba je ako ulica,
behá tam žiakov dvesto .

Janko ale statočný je,
napriek všetkým problémom.
Chodiť do školy ho nezunuje,
vedomosti hltá nocou i dňom.

Janko samú radosť robí,
jednotky v žiackej mu lietajú.
Mamka je smutná ? Čoby !
Na Janka Hraška dopustiť nedajú !

Jozef Páleník*56 rokov, Svinná**3.miesto – próza – Staré struky***Zmenšená krieda**

V jednom malom meste bola o čosi menšia škola a v nej ešte menšia pani učiteľka. Chodili do nej samí malí žiaci, nuž a najmenší z nich bol Janko Hraško. V útulných triedach mali, okrem lavíc, ktoré boli vlastne lavičkami, samozrejme malými a stolíc, ktoré boli vlastne stoličkami, prirodzene malými, aj o čosi väčšie tabule. To aby na ne mohla pani učiteľka poľahky písať preberané učivo, či vyvolaní žiačikovia svoje odpovede.

Keďže to bola klasická trieda a nie moderná učebňa, tak i tabule boli klasické, čiže drevené, ešte z priestoru nevytiskané novodobými plastovými, respektíve umakartovými, ba i ako písadlá nepoužívali vodou nerozpustné, no vlhkou handrou stierateľné popisovače ľudovo nazývané fixky, lež klasické, suchou handrou zmazateľné kriedy. Tie síce nepochádzali z rovnomeného názvu druhohôr, zato svoju úlohu plnili znamenite. Veď kedy a kde nie, že?

Avšak problém kotvil v tom, že hoci boli krátke ba i útle, pre žiačikov tejto školy predstavovali priťažké bremä. Hoci ich školáčikovia pílili na ešte kratšie kúsky i na drevenom nátoni kálali na ešte o čosi útlejšie polienka, kriedy sa im stále zdali dosť mocné. Neraz jeden kúsok dvaja i traja žiačikovia pridržali pani učiteľke, aby ním mohla zapísať na tabuľu potrebné učivo, nuž a keď mal ísť ktorýsi zo žiakov, pravdaže ten vyvolaný, k tabuľi, verte či nie, i viacero spolužiakov mu pomáhalo. No a čo, aspoň mu pri tom pošepli správnu odpoveď. Veru, neraz húpali, ako by túto pletku vyriešili.

Až jedného dňa skrsol v hlave Janka Hraška nápad. Keďže sa mu celkom pozdával, rozhodol sa realizovať ho. Do strúhala na ceruzky, priskrutkovanom o katedru, postupne strkal kúsky kriedy, spravidla už použité a s pomocou zdatnejších spolužiakov, ktorí o dušu točili otočnou rukoväťou, ich mlel na múčku. Keď už namleli plný násypník, Janko Hraško zašiel do špecializovanej predajne, kde kúpil kriedidlo, teda hmotu, ktorá mala stužiť a spevniť namletý kriedový prach. Postupne z neho odoberal, nasýpal do malých misiek, pridal potrebné množstvo kriedidla a zamiešal. Takúto polotuhú hmotu pomocou lopatky premiestnil do miniatúrnych formičiek, kde ju latkovým pravítkom urovnal, utľapkál a nechal stvrdnúť. Po určitom čase, keď sa mu zdalo, že hmota je tvrdá, vyklopil ju, vzal do rúk a skúsil ňou písať.

Fungovalo to! Veľmi sa tomu potešil. Lež nielen on, ale i jeho spolužiaci, ba i pani učiteľka. Konečne mali malé kriedy, ktorými vládali písať aj sami, bez pomoci. Juj, to bola poľahoba. A tak Janko Hraško takto najskôr vyrobil biele kriedy a postupne aj farebné – červenú, zelenú, žltú, modrú, ba i fialovú. Chcel aj čiernu, pretože jeho stará mama vždy, keď sa jej niečo podarilo, žartom vravievala, že to treba napísať čiernou kriedou do komína. Nepodarilo sa mu však kúpiť čierne kriedidlo a tak od svojho zámeru upustil. A veď načo by aj tento úspech písal čiernou kriedou do komína, keď mu ho pani učiteľka napísala do žiackej knižky a pripísala velíkánsku jednotku. S hviezdičkou.

Jiří Ulrich

74 rokov, Plzeň

2. miesto – próza – Staré struky

Školní vynálezy Janka Hrašky

Kde nic tu nic, znenadání, zjevil se Janko Hraško v našem Kurzu tvůrčích vynálezů, kde usilovně pracoval a před svým zmizením nám zanechal následující vynálezy, mající za cíl zefektivnit práci školy a zpříjemnit pobyt v ní.

1. Uklidňovač třídy před vyučováním.

Před dveřmi třídy umístíme do podlahy zabudovanou váhu, která bude po ocejchování registrovat a na displeji ve třídě ukazovat jméno přicházejícího učitele, popř. vydávat poplašný zvukový signál. Při vzetí za kliku bude tuto blokovat a vyučující bude moci otevřít dveře až po uplynutí doby deseti vteřin.

2. Destresátor pro vyučující

Mozkové pochody vyučujícího budou bezdotykově snímány. V případě vzrůstu emocí bude na vyučujícího stříkán neviditelný sprej, zlepšující duševní pohodu (může působit chemicky, ale i aromaterapeuticky). Na podobném principu bude pracovat i

3. Blokátor zadávání těžkých úkolů.

4. Kontrolor postupu písemných prací.

a) varianta pro nižší stupně. Psaním se bude délka psacího nástroje (speciální tužka nebo propiska) prodlužovat, takže vyučující bude vědět, kolik toho pisatel napsal a kde je třeba pomoci. Nástroj nebude reagovat na pisatelem prováděné škrtky.

b) varianta pro psaní na počítači. Počet napsaných písmen se bude zobrazovat na displeji učitele u jméno každého píšího. Lze zobrazovat již napsaný text, takže vyučující bude moci sledovat celý tvůrčí proces toho kterého žáka na obrazovce.

5. Deaktivátor křídý (tento vynález je třeba utajit před vyučujícími.)

V okamžiku, kdy si žák nebude vědět rady při psaní na tabuli, bude na povel žáka křída zpevněna a nebude schopna zanechávat na tabuli stopu napsaného.

6. Speciální rákosky při náprahu učitelovy ruky silně změkknou.

7. Optický budík nenápadně umístěný na žákovi zachytí pohled učitelových očí, bleskově vzbudí žáka nebo dokonce vypustí před žákem neprůhlednou clonu.

8. Umístění neviditelných bouchacích kuliček metodou Monte Carlo. Při nášlapu postraší vyučujícího a tak zabrání jeho plynulému pohybu po třídě resp. ataku na vybraného žáka (zde se již při požadavku na dokonalou účinnost vyžaduje složitější naprogramování pomocí snímačů reagujících na učitelův záměr.)

9. Rušič kritických situací v kritickém okamžiku automaticky spustí zvonění ukončující vyučovací hodinu nebo zapne zvuk: „Pozor, pozor, vyslechněte hlášení ředitele školy. Mnohdy stačí, aby se z amplionu ozvalo chrchrdzdvrvvr.“

10. Nahrazovač žáka jeho virtuálním obrazem. Na zdokonalení pracujeme, po zlepšení bude obluzovat nejen učitelův zrak, ale i hmat, popř. bude odpovídat na zadané otázky. Dosud utajeným projektem je nahrazování žáky roboty (inspirováno mnohými současnými pedagogickými a výukovými programy), přičemž roboti by doma žákům předávali naučené, především v době spánku žáků.

Janko Hraško uzavírá svou vědeckou práci slovy:

„Vyskytly se názory, že školní učivo by mohlo být žákům předáváno přímo z internetu nebo že by učitelem mohl být robot. Tyto koncepce považuji za neetické. Učitelé by přišli o zaměstnání, jinde by se neuživil a vymřeli by hladem. Neboť nic jiného než vykládat u tabule učitelé neumějí.“

Katarína Mydlová

12 rokov, Vranov nad Topľou

2.miesto – poézia - Hrášky

Keď sa Janko Hraško nudí

Janko Hraško len tak z nudy,
vymýšľal si doma bludy.
Nápad veru dostal hneď,
zverejnil ho na internet!

Vynašiel on zväčšovacie sklíčko,
aby ho bolo v škole vidieť, aj keď je tíško.
Neskôr mu to nanič bolo,
opísať nemohol ani len slovo.

Povedal si Janko teraz:
„Chyby robia ľudia neraz!
Kašlem ja na vynálezy,
nechcem si polámať väzy!“

Katarína Jančeková

13 rokov, Veľké Bedzany

Čestné uznanie – poézia - Hrášky

Postrach diktát

Jankovi Hraškovi v škole
učiť sa veru nechcelo.
Sedel tam len silou vôle,
netváril sa veselo.

V triede sa už Janko malý
potí nad slovenčinou.
Všetkým žiakom diktát dali,
tak to býva väčšinou.

Kým do triednej knižky
učiteľka zapíše,
od suseda z lavice
Janko diktát opíše.

Sused bol však slabý žiak,
a tak Janko trpne v strachu,
že má všetko naopak,
v diktáte chýb ako HRACHU !

Mariana Vislocká

14 rokov, Stará Ľubovňa

3.miesto – poézia - Hrášky

Vyznanie Janka Hraška

keby som tak mohol vidieť
ako klíčiš
ako sa ti náruč otvára
ako svojimi zelenými očami
vítaš slnko
ako spievaš d'ateline uspávanku
vtedy by som bol
najšťastnejším hráskom na svete
milá moja
dúhová guľôčka

Veronika Rusňáková

13 rokov, Topoľčany

Čestné uznanie – poézia - Hrášky

Zaľúbený Janko

Spoza stola jemný pohľad
ponára sa do očí,
no len čo sa naňho pozriem,
hlavu rýchlo otočí.

Slovami to nevie veľmi,
len za vlasy ťahá ma.
Odpovedať nebudem mu,
nech sa trochu namáha.

Pohľad učiteľa
hneď mu farbu mení.
Odrazu je celý
ako hrach zelený.

Ale keď sa pozriem ja,
celý sa začervená.

Diana Laslopová

35 rokov, Prievidza

1.miesto – poézia – Staré struky

Spolužiáci

Zaľúbil sa Janko Hraško
do Januľky Fazuľky.

Hľadá na ňu, ochká, vzdychá:

„Potrebujem odborníka,
čo poradí ako mám,
tej Fazuľke povedať,
že ju ľúbim, že ju rád.“

Fazuľku, vrah, aký strach
nebaví len dáky hrach.

Ona zase potichu
po Robkovi Bôbiku
očkom hádže cez hodinu.

Nuž a pri tom na Janička,
myslí Zuzka Šošovička.

Takto oni zlatí malí,
celú lásku potomali.

HrDr. Mário Polónyi

35 rokov, Bratislava

3.miesto – poézia – Staré struky

Životabudič

Na hodine snov zbadal Janko,
že deti nuda pokúša.

Natiahol teda pevné lanko
z učiteľovho vankúša.

Druhý koniec dal na chvost psovi,
čo bol rýchlosťou povestný.
Vedel, že ten pes často loví
a že nemá rád nudné sny.

Hodil mu malý kúsok mäsa,
a tváril sa, že sníva sen.
Pes sa rozbehol, vankúš klesá,
nad Jankom učiteľov tieň.

„Kto to bol, deti?!“ opýta sa,
zatiaľ čo zbiera zošity.

„Ja!“ skríkne Janko. „Lenže zasa
spali ste ako zabíť!“

HrDr. Jana Barillová CHrSc

34 rokov, Spišská Nová Ves

2.miesto – poézia – Staré struky

Žiačik neboráčik

Janko Hraško, múdry žiačik maličký,
v škole písal, čítal, spieval pesničky,
cvičil, krásne obrazy ten maľoval,
sotva sa mu dáky žiačik vyrovnal.

Raz sa stala jedna zrada nemilá,
Jankovi sa fľaša s čajom rozbila.
Na podlahe boli škvrny lepkavé,
starosť bola Janičkovi na hlave.

Kto mu teraz pomôcť môže, neviete?
Hraško zrazu samotný bol na svete.
Vstala Zuzka Nová z tretej stoličky,
vedela, kde sídlia tety školníčky,

zbehla, pre ne, problém ihneď riešila,
tak sa starosť Janičkovi skončila.
Kamarátov treba v škole dobrých mať,
na ktorých sa môžeš v kríze spoliehať.

Veronika Grešová

15 rokov, Stará Ľubovňa

Čestné uznanie – poézia - Hrachy

Školská láska Janka Hraška

vkotúľala sa ti do hlavy
a sfarbila líčka dozelená
múdra kráska zo školského kabinetu
denne ťa láka do svojho náručia
len s ňou má vyučovacia hodina logiku
biológia

HrDr. Mário Polónyi

35 rokov, Bratislava

1. miesto – próza – Staré struky

Na sever

Na Janka Hraška jedného dňa doľahla akási ťažoba. Nevedel presne, čo mu je, veď sa bol ešte ráno s kamarátmi korčuľovať, zachránili jedného zmrznutého kocúra a pomohli babičke navariť liečivého odvaru z jedovatých hľúz. Teraz bol ako vymenený, polomŕtvy, ospalý. Ako sa tak bezcieľne tmolil po chalupe, natrafil na mladého švába.

„Ty tu čo chceš, lotor?“, spýtal sa otrávene.

„Kto ti je lotor, krpec? Ja som tu doma.“

„Tak moment, toto je moja chalupa,“ nedal sa Janko. „Už aj povedz, kto si, inak si dobre rozmyslím, ako ťa vytrestám.“

Šváb videl, že Janko to myslí rozprávkovsky vážne, a preto sa rozhodol, že mu prezradí všetko, čo o sebe vie. Začal tým, že sa predstavil.

„Tak ja som teda šváb Anciáš. Bývam tu už dobrých päť rokov.“

„Päť rokov? Človeče, teda švábe, ako to, že sme sa nikdy nestretli? Chodíš po kanáloch alebo čo?“

Anciáš sa poobňuchával a musel uznať, že dnes sa už tmolil v šachte pri odpadových potrubíach. Má ten Janko ale bystrý úsudok.

„Oné, sem tam sa mi stane, že zabľúdim medzi smeti. Ale nie je to žiadne pravidlo.“

„Pravidlo? Nepoznám. Ešte keby tak hravidlo...“

Janko sa bezradne pozrel do hraslovníka.

„Hravidlo tu nemám. Ale mám tu hravidly!“ Janko naradostene vytiahol jeden zo svojich prvých vynálezov, ktorý vynašiel, keď bol ešte celkom malý vynálezúň.

„Tu sú moje hravidličky, čo som sa s nimi voľakedy nahral...“

Anciáš si ho zmätene obzeral.

„Čo sa s tým robí?“

„Akože čo? Týmto koncom prerežeš struk a týmito špicmi si nabodávaš hrachy. Aha...“

Janko vytrénovaným grifom preťal hrachový struk napoly a vyďobol odtiaľ sedem bobúľ naraz.

„Anciáša jeho, ako si to spravil?“

„Pozri, vidíš tuto tento senzor? Hravidly spočítajú počet bobúľ v struku a podľa toho vysunú potrebný počet špicov.“

„Páni...“ Anciášovi ovisla chlpatá sánka. „To som teda ešte nevidel.“

Jankovi sa vrátil do tela starý dobrodružný duch.

„Počuj, bratku, práve som sa chystal, že idem pozrieť, čo je nového vo svete,“ zatváril sa Janko udatne. „Ideš so mnou?“

„Jasné, idem. S tebou sa šváb zabaví.“

Držiak sa okolo pliec ako starí známi vybrali sa smerom na sever, tam je vrah drsný život.

„Anciáš, čo si si to uviazal na krk?“ ozvalo sa z diery v podlahe. „Vykašli sa naňho, pod' s nami za chladničku, práve sa tam vyliala nejaká horká voda.“

„Pivo!?!“

Anciáš okamžite spoznal, že naletel Jankovi na jeho dobrotu a rozbehol s bandou špinavých švábov za chladničku na pivo. Došli včas, ešte nebolo poutierané ani zaschnuté. O pol hodiny boli všetci do jedného spíť do mŕtva.

Janko chvíľku sledoval, ako hodujú, potom sa vybral na cesty. Na sever, tam je vrah drsný život.

Katarína Chalupková

13 rokov, Giraltovece

3. miesto – próza - Hrášky

Život v Hrašilandii

Bola raz jedna malá, ale veľmi malá dedinka Hrachovka. Taká malá, že sa ešte žiadny maliar neodvážil ju namaľovať, ale napriek tomu v nej nič nechýbalo. Škola, škôlka, obecný úrad a samozrejme aj kostol. Teraz sa ale vráťme k tej škole. Presne tak ako na každej škole, aj táto mala svojho najväčšieho huncúta. Nebol ním nikto iný ako Janko Hraško. Práve sa blížili jarné prázdniny a Janko Hraško vymýšľal, čo by podnikol. Po týždňovom rozmýšľaní sa rozhodol, že sa pôjde plaviť po mori, len tak, kde ho voda odnesie. Ešte si to ani poriadne nepremyslel a už sedel zbalený vo svojom člne. Naštartoval ho a plavil sa po Dunaji až do Čierneho mora. Priplavil sa do prístavu. Tam teda bolo lodí. Janko bol od malička veľkým obdivovateľom lodí na celom svete, ale takéto obrovitánske ešte nevidel. Pomaly opúšťal prístav a dostával sa na otvorené more. Zrazu pocítil strach. Strach zo samoty. Ako sa vráti domov? Čo ak prídu žraloky? Takéto a ešte aj iné otázky mu vírili hlavou. Prišla noc, ale Jankovi sa vôbec nechcelo spať. Stále sa veľmi bál. Už, už začínalo svitať, keď Janko konečne zažmúril oči a zaspal. Sníval sa mu krásny sen, ako leží doma pri teplej peci a vyvaľuje sa. Zrazu sa v tom sne zobudil na silný náraz. Pretrel si oči a čo nevidí? PEVNINA! Opatrne vystúpil, dal si batoh na plecía a vykročil dopredu. Prešiel pár metrov a niekoho stretol. Bola to presne taká istá bytosť, ako bol on. Myslel si, že to je odraz v zrkadle, ale kde by sa tu vzalo zrkadlo? Odrazu počul tenký hlások.

„Ja sa volám Janka Hrašková a ty?”

Janko ostal ako omráčený. Veď je to hrachulienka! Úplne rovnaká ako ostatné dievčatá v ich krajine. Napriek tomu na nej všetko bolo očarujúce.

„Ja sa volám Janko Hraško,“ ledva zo seba vykoktal tieto slová.

„Pod’, zavediem ťa do dediny k ostatným. Trochu sa zohreješ a naješ sa.“

Janko mlčky prikývol. Po pár minútach chôdze dorazili. Všetci obyvatelia boli vysmiati a prijali ho s otvorenou náručou. Posadali si k ohňu a Janko sa nespelo opýtal.

„Kde som to a ako som sa sem dostal?“

Z druhej strany sa ozval mohutný hlas: „Ako si sa sem dostal, to ti neviem povedať, ale s istotou ti viem povedať, že si v Hrašilandii.“

„Smiem vedieť, s kým hovorím?“

„Áno. Volám sa Hrach a som vodca kmeňa Hraši-Hraši.“

„Vieš mi povedať, ako sa dostanem domov na Slovensko?“

„Áno, viem. Študoval som geografiu a celú Európu mám v malíčku.“

Nebol to nikto iný ako svetoznámy Hrašived. Vytiahol mapu a ukázal mu cestu späť. Všetci mu pomohli opraviť loď po náraze. Janko ešte sľúbil, že sa sem určite vráti. Neviete, prečo? Nuž po Janku Hraškovú. Veľmi sa mu totiž páčila, ale bola ešte nezrelá. Musí si ešte na ňu dlhšiu dobu počkať. Janka sa zapýrila až po korenky hrachu. Aj jej sa Janko veľmi páčil.

Janko sa opäť vrátil na more a odtiaľ sa dostal šťastlivo domov. Rodičia ho už so strachom vyčkávali. Báli sa o svojho jedináčika. To bolo radosti, keď si ho mamka privinula na svoju hrud'. Otec ho najprv pokarhal, poriadne vytrepal polienkom, ale potom ho s láskou vystískal.

Od tej doby sa Janko veľmi zmenil. Bol tichý, už nevymýšľal, iba stále vzdychal. Rodičia pochopili, že sa ich synček zaľúbil. Netrzeplivo čakali, kedy sa im k všetkému prizná. A konečne to prišlo! Posadil svojich rodičov do lode a vybrali sa za jeho Jankou. Veľmi sa im páčila, preto ju s radosťou prijali do svojej rodiny. A tak si žili šťastne, až kým nevyklíčili.

Janko precitol. Snívalo sa mu, alebo to bola pravda? Bol to iba sen. Ale takúto úžasnú hraškulienku raz určite nájde, povedal si v duchu a znovu sa obrátil na druhú stranu...

HrDr. Štefan Matulák CHrSc

12 rokov, Bojnice

1. miesto – próza - Hráščatá

Ako sa Janko (Hraško) Hrdý učil za spisovateľa

V našom meste žil jeden čudný chlapec. Bol skoro taký malý ako Janko Hraško z rozprávky. Aby nemal taký ťažký život, veľmi rád hlasno rozprával a vymýšľal si všelijaké rozprávky. A keby len rozprávky... Ale aj povesti a báje či horory. Niektorí spolužiaci ho podozrievali, že naozaj nie je z tohto sveta.

Cestou zo školy vždy natrafil na nepriateľských obrov. To boli tie vysoké topole, ktoré rástli blízko cesty. Ich strašidelné tieň nášho Hraška väčšinou zahnali až na okraj chodníka. Veru neraz si vypočul trúbenie áut!

Ani dnes ho nečakalo nič dobrého. Kým popreskakoval všetky nebezpečné tieň a jednu špinavú mláku, znova prišiel neskoro do školy. Ale to ho nakoniec veľmi netrápilo. V skutočnosti mu nedala pokoj tá mláka a tie lesklé kruhy v nej. Čo ak bola začarovaná? Zlaté dukáty vždy strážia vodníci...

Pani učiteľka na zemepise dopísala oznam na tabuli a zbadala, že Janko (Hraško) Hrdý zase sníva o haluškách, ako zvykla hovoriť aj jeho mamka. Musel ísť hneď odpovedať k tabuli. Učivo o Slovensku vedel, ale nebavilo ho. Rozhodol sa, že ho povie inak. Podrobne opísal rozprávkové bytosti žijúce na Slovensku. Aby tomu každý veril, priznal sa, že to čítal v maminej knihe o Pavlovi Dobšinskom. Pridal aj svoj ranný zážitok so začarovanou mláku. Pani učiteľka krútila hlavou a deti sa pučili od smiechu.

Väčšina učiteľov zo základnej školy pripomínala nášmu hrdinovi bájne bytosti. Napríklad pán riaditeľ bol hovoriaci kôň. Strašne rýchlo vedel chodiť. A keby len to! Často zvykol hovoriť hihá a fiha, čo silne pripomínalo hkanie poníka. Telocvikár bol zase silný ako Valihora a zlostný ako Černokňažník – Janko sa s ním pre istotu nikdy neskamarátil. Najradšej mal triednu učiteľku Malinovskú. Všetky klamstvá vedela odhaliť. Janko ju za to naozaj obdivoval. Hotová veštica!

Týmto spôsobom Hraško-Hrdý vždy spoľahlivo zabudol na každú ďalšiu päťku v žiackej knižke. Vtedy ešte netušil, čo ho čaká!

Veľmi ho bavilo potajomky čítať a vyfarbovať rozprávkovú knižku pod lavicou. Vtedy mu vôbec nevadilo, že ho aj kvôli tejto obľúbenej knižke prezývajú Jankom Hraškom. Na hodine slovenského jazyka si úplne prestal dávať pozor, a to mu zamiešalo karty. Bol odhalený! Pani učiteľka Malinovská sa správne nahnevala. Zobrala rozum do hrsti a po vyučovaní zapojila nášho hrdinu do školského časopisu. A keby len to... Začal chodiť na literárne súťaže. Od tých čias sa všetci Jankovi učители a spolužiaci, zlostný brat Fero, ba aj mama s otcom veľmi zmenili – konečne sa naučili počúvať Hraškovu príbehy a nie všelijaké iné.

V každej dobrej rozprávke býva na konci aspoň jeden zázrak. A teraz si ho môžete aj overiť! Skúste sa hocikoho z Jankovej školy opýtať, či už niekto videl rozprávkovú ríšu. Odpoveď bude vždy tá istá – áno. Aj vďaka Jankovej „hraškovskej“ vytrvalosti.

Laura Tóthová

12 rokov, Rožňava

2. miesto – próza - Hráščatá

Školské vynálezy Janka Hraška - Stroj na počasie

Už druhú noc Jankova mama nespala. Z jeho izby sa totiž vo dne - v noci ozýval podivný buchtot kladív a cvengot plechu.

„Čo to tam stváraš?“ nahnevane skríkol ocko.

„Nič, oci, len opravujem... počítateľ,“ zaklamal.

„Počítateľ? Ty žiadny nemáš.“

„Ehm...vyrábam si.“

„Ále, netrep!“ prekukla ho mamka. „Čo to tam kuchtíš?“

„Ja nekuchtím, nie som žiadna kuchárka! Dostali sme úlohu z geografie. Priniesť vlastný vynález. Tak vyrábam stroj na počasie.“

„A...to ako myslíš?“ spýtal sa ocino, ktorý si práve varil druhú kávu. „Tak, že keď potiahnem pár páčok, tak bude svietiť slnko a keď pár páčok vytiahnem, tak bude trebárs pršať.“

„A to akože na celom svete?“ vyzvedala maminka, ktorá sa začala obávať, že Janko spôsobí celosvetovú krízu. „Nie, len v okruhu 1 km. Až taký dobrý nie som,“ zasmial sa mladý Hraško. „Ale aj keď sa stroj pokazí, tak to počasie bude trvať týždeň.“

Zatiaľ ocko sníval a videl sa v novinách na titulke: HRAŠKOVCI OVPLYVŇUJÚ POČASIE!

„Nesnívaj!“ zahriakla ho mama, keď zistila, že hľadá kamsi do blba.

„Ale to mi ide najlepšie!“ posmutnel ocko. Ozvalo sa posledné BUM a Janko vyšiel z izby s malou skrinkou zapratanou páčkami. V ruke mal aj knihu dvakrát väčšiu ako stroj a hodil ju do kresla v obývačke so slovami: „Tu máte manuál, ja ho poznám odpredu aj odzadu. Ocino, máš čo čítať!“

„Ďakujem, konečne niečo nové, naše knihy poznám asi tak ako Janko ten manuál.“ Vzal si knihu a behom polhodiny ju už mal prečítanú.

„No a teraz malá ukážka,“ vyhlásil Janko a pobral sa von.

„Dobre!“ vyhlásili už aj tak zvedaví rodičia a pobrali sa za ním.

„Keď potiahnete túto páku, bude slnko.“

Potiahol ju a hoci všade navôkol pršalo, nad ich hlavami sa zjavilo slnko.

„Keď potiahnete toto a stlačíte toto,“ ukazoval im malý vynálezca, „bude hmla.“

A zrazu bolo pološero a všade navôkol hmla.

„A teraz finále! Keď potiahnete toto...ehm...hm...“

Páka sa zasekla a nešlo ňou potiahnuť. „...táak, bude sneh!“ Začalo husto snežiť. Ale do toho sneženia začalo zrazu pršať.

„Môj stroj!“ skríkol Janko. „Asi sa pokazil!“ a začal po ňom búchať, trieskať, ale to situáciu len zhoršilo. Dážď ešte zosilnel a sneh úplne zanikol. „Krucí! Hapčííí!“ a so silným kýchaním treskol stroj o zem, čo spôsobilo, že stroj sa úplne rozbil.

Premočení a so silnou nádchou sa vracali Hraškovci domov.

A ešte k tomu celý týždeň pršalo.

Andrea Šikyňová

13 rokov, Hladovka

2. miesto – próza - Hrášky

Lásky Janka Hraška

Janko Hraško navštevoval Základnú školu Janka Hraška I., v Hrachovej na Orave. Bol to kraj, kde sa hrachu darilo, ale bol o čosi drobnejší ako v teplejších oblastiach.

Do tejto školy chodilo veľa drobných detí. Janko tam mal spolužiakov z rôznych kútov Slovenska. Jeho najlepší kamarát bol Filip Hrozienko. Obom sa im páčila Elenka Jahodová.

Iste preto, lebo mala neustále ružové líčka a sladučko voňala. Janko sa kvôli nej prihlásil do tanečného krúžku. Dúfal, že ju dostane za partnerku. Problém bol, že Elenka bola vyššia ako Janko. Elenka merala 40 centimetrov a Janko iba 20 centimetrov. Nepomohli ani topánky na opätku. Janko musel tancovať s Alenou Cibul'ovou. Chudák, oči mal neustále červené. Ani jeho kamarát netušil, či je to preto, že tancuje s Alenou alebo kvôli nešťastnej láske.

Janko celý čas rozmýšľal a vymýšľal nové zlepšováky, aby mohol podrásť. Skúšal rôzne elixíry a recepty na rast... Kistorast, Životabudič a Hromdo klobúka...

Niž nepomohlo.

Akurát z toho raz zmodrel, osíval a jeden deň sa mu neustále štikúvalo. Jeho kamarát sa už nemohol pozeráť na trápenie kamaráta.

V mene Janka Hraška požiadal o radu profesora Emanuela Kolohnáta.

Ten mu poradil elixír zo živej vody. Janko sa rozhodol ísť do sveta hľadať živú vodu. Zorganizoval pred výpravou rozlúčkový večierok na škole.

Pozval všetkých spolužiakov a kamarátov.

A prišla sa s ním rozlúčiť i Elenka! Podala mu ruku a smutne dodala, že jej bude veľmi chýbať a jej vôbec neprekáža, že je drobčák a dala mu pusu pre šťastie.

Janko očervenel ako paradajka a zatmelo sa mu pred očami!

A tu div, divúci! Jankovi sa zdalo, že podrástol. Zdalo sa mu, že mu narástli krídla. Chcelo sa mu lietáť, skákať, tancovať. Nemusel sa už ponevierať po svete. Veru, láska robí s ľuďmi divy.

A aký je záver mojej rozprávky?

Janko, Elenka, Filip... i ostatné deti rástli ako z vody. Napokon boli takí vysokí ako ostatné deti a chodili do klasickej školy akú máme napríklad aj my. Ktovie, či nie sú dokonca naši spolužiaci.

Peter Hoferica

14 rokov, Sučany

1. miesto – próza - Hrášky

Ako Janko Hraško stretol svoju lásku

Nemám rád dievčatá. Sami predsa viete, aké sú papuľnaté, nevychované, drzé, sebecké a tak ďalej a tak ďalej. No viete, keď vám mama hrozí bitkou, ak si nenájdete priateľku, to je už iná vec.

Lenže ako na to?

V našej triede sú samí chalani a len jedno pekné dievča – Anka Petržlenová.

Problémom je, že takí chlapci ako som ja, sa jej ani trocha nepáčia! Tfu. Vraj kvôli tej zelenej pokožke a hráškovej postave! No čo už narobím – rád jem a preto som guľa.

Taký Miško Zemiak ten sa má! Okolo neho sa lepia samé krásavice aj z iných tried. Má skvelú, do hneď opálenú, pokožku a krásny podlhovastý tvar tela. No je to strašný frajer, pretože sa stále len chváli.

„Ja mám dobré učebnice, múdrych rodičov, skvelý dom...“ a hudry-hudry. Ako ja len takých trápnych namyslenecov nemám rád!

No jedného dňa som sa nakoniec odvážil vyznať svoje city mojej Anke. Ona vám má takú krásnu bledú pokožku a zelené vlasy, že ju väčšina ľudí láskyplne prebodáva pohľadom.

Obliekol som si najlepšie šaty – košeľu s kravatou (z kolekcie Struky) a starý klobúk. Pomaly som k nej prišiel, keď bola otočená smerom k oknu a opatrne sa postavil vedľa nej. Pritúlil som sa a začal recitovať dopredu napísanú básničku:

„Och Anka! Srdce mi tvoja krása zvierá, si vystrihnutá jak z papiera. Ja budem tvoj hrášok, ty môj petržleník. Dám ti jeden návrh – Ideme sa ženiť!“

Vydýchol som celý červený. Dačo ma však zarazilo: Anka mi ani trocha nevenovala pozornosť. Až po chvíli som si všimol, že mala na hlave slúchadlá, takže ma určite nepočula a ja som sa tu pachtil pre nič za nič! Toľká hrubosť! Strhol som jej ich z hlavy, oprel ju o stenu a vášnivo (ako to býva v tých romantických telenovelách) jej zakričal:

„Milujem ťa!“

To už ale na mňa pozerala celá trieda a ja som od hanby sčervenal. Teraz mi v klúde mohli hovoriť Janko Paradajka. Vtedy som ušiel a týždeň nevytiahol päty z domu.

Neskôr o mesiac som sa chcel Anke ospravedlniť a všimol som si, že zasa stojí pri okne a počúva hudbu. Znova som jej (teraz gentlemansky) stiahol slúchadlá z uší a povedal jej prepáč. Ona sa len usmiala a položila mi ich na hlavu. Počul som ako v nich hrá moja básnička, ktorú som jej recitoval pri tom trapase. Srdce sa mi krásne rozbúchalo.

„To si napísal ty?“ Opýtala sa a ja som od radosti prikývol.

„Je krásna,“ šepľala mi a vtedy som dostal prvú pusu (neviete si predstaviť ako som radosťou ozelenel).

Od tej doby spolu chodíme a denne sa držíme za ruky. Síce ona nie je strukovina, ako si mama predstavovala, no aj tak sa k sebe náramne hodíme. Už sa teším, keď budeme mať spolu malé hráškatá a petržlenčatá. Dúfam že sa vám moja historka páčila.

HrDr. Janka Jakábová

10 rokov, Vrbové

3. miesto – próza - Hráškatá

Školské lásky Janka Hraška

„Zajtra idem do školy,“ pomyslel si radostne Janko Hraško. Veľmi sa tešil, pretože škola bola super. Každý rok mal nových spolužiakov a v poslednej triede bude poznať už všetky Hrášky v Rozprávke. Janko išiel do štvrtého ročníka. Jedine, čo mu chýbalo ku šťastiu, bola láska.

V Rozprávke sa pri zaľúbení robila skúška lásky. Napríklad keď má dievča rado kone, chlapec ju zoberie povoziť sa, dajú si večeru a potom ju odvezie domov. Ak sa spolu dobre bavili, sú to tí praví.

Zrazu si Janko spomenul na sen, ktorý sa mu sníval po tom, čo zachránil rozprávkový svet. Prihovorila sa mu v ňom dobrá víla: „Veľmi ti ďakujem, že si ma zachránil, za odmenu ti niekedy splním jedno pranie. Stačí si len na mňa spomenúť.“ Je pravda, že odvtedy si na ten sen nespomenul, až teraz. Na vílu takmer zabudol. Asi to bol naozaj len sen. Len čo si však na to spomenul, izbu ožiarilo svetlo. Z neho vystúpila víla nebovej farby obklopená trblietkami.

„Dobrá víla!“ zhíkol Janko. Vedel, že víly v Rozprávke existujú, aj keď žijú až na míle ďaleko.

„A čo si si myslel, že ten sen sa ti sníval len tak?“ víla sa zasmiala zvonivým smiechom. „Som veľmi šťastná, že si zachránil rozprávkový svet, pretože tým si zachránil aj mňa. Tak čo by si si prial?“

„Aby som sa zamiloval. Zajtra. V škole.“

„Dobre,“ víla zrazu šibla čarovným prúťkom. „Čakaj do zajtra. Pamätaj, že láska nie je vždy podľa našich predstáv.“ A potom zmizla.

Na druhý deň Janko do školy bežal. Keď vošiel, zbadal voľné iba dve miesta. Sadol si a plný očakávania čakal na spolusediaceho. Zrazu vošla do triedy krásna Hráška a sadla si vedľa neho.

„Ahoj, ja som Anička Hrášková.“ „Ja som Janko Hraško.“ Janko bol očarený jej úsmevom. Nečakal, že to príde tak rýchlo, ale zamiloval sa! Po prvý raz sa naozaj zaľúbil a bolo to čarovné. Zistil, že Anička má rada vodu a lode tak ako on. Mal pocit, že ju pozná aspoň rok. Keď sa skončilo vyučovanie, lúčili sa len ťažko. Bude musieť pre svoju lásku nachystať skúšku, ale nevedel, čo výnimočné by to malo byť.

Mohol by zájsť za Martinom! To bol jeho najlepší ľudský kamarát, ktorý mu pomohol aj pri záchrane rozprávkového sveta. Minilietadlom odletel na Zem, aby poprosil o pomoc.

„Takže vravíš, že obaja máte radi vodu a lode?“ Janko prikývol. „Niečo mi napadlo. Daj Aničke toto a ostatné nechaj na mňa.“ Na druhý deň dal Janko Aničke darček od Martina – krásne modré šaty.

„V piatok po škole choď domov, obleč si ich a príď k nám. A nezabudni si dať plavky. Chystá sa veľká udalosť.“ Anička sa opýtala: „Skúška?“ Janko len prikývol a už sa o tom ne bavili.

A potom konečne nadišiel piatok! Anička v nebových šatách prišla k Jankovi. Najprv jej zaviazal oči šatkou, aby nič nevidela, a potom nastúpili do minilietadla. Pristáli pri Martinovom dome, ktorý bol celý ozdobený ružami. Janko rozviazal Aničke šatku, a tá nadšene zhíkla. Podal jej ružu a vydali sa k domu.

Martin už čakal a keď uvidel, že sa blížila, slávnostne otvoril dvere. „Vítame Vás v hoteli Orchidea. Prajeme príjemný pobyt.“ Martin ich uviedol do kúpeľne. Vo vani bola napustená voda a pri brehu stála jachta. Bola celá vyzdobená. Vo vani boli ponalepované vodeodolné rybky.

„To je krásna,“ nadchýnala sa Anička. Janko ju viedol na jachtu. Napol plachty, začal riadiť a správal sa pri tom ako ozajtný profil. Anička sa len pozerala a obdivne vzdychala. Jej najväčším snom už dávno bolo previezť sa na lodi. Potom ju Janko zaviedol do priestrannej miestnosti.

„Teraz si trochu oddýchneme.“ Rozprávali sa padli aj prvé bozky! Potom sa prezliekli do plaviek a skočili do vody. Plávali, ponárali sa a Anička obdivovala farebné nálepky. Do kúpeľne vošiel Martin a niečo vylial do vody. Okolo Janka a Aničky sa začali hmýriť rybky všetkých možných farieb. Hrali sa s nimi, viezli sa na lodi a jedli zmrzlinový pohár. Keď Aničku odviezol domov, krásne sa usmievala.

„Zajtra ti odpoviem,“ povedala a usmiala sa.

„A prosím, prines mi úlohu z matematiky, dobre?“ poprosil Janko a odišiel.

Na druhý deň sa stretli. Anička sa tvárila smutne. Keď Janko uvidel jej súcitu tvár, vedel, čo ho čaká.

„Mám pre teba zlú správu, Janko... Zabudla som ti priniesť úlohu. Ale mám aj dobrú: Som do teba naozaj zamilovaná!“ Janko sa len usmial: Ako fajn, že sa ešte dá spoľahnúť na dobré víly!

Michaela Gregorová

10 rokov, Ludanice

Čestné uznanie – próza - Hráščatá

Asi som si našiel babu!

Ahojte, opäť sa vám hlásim z jednej z mojich ciest. Mám veľa zážitkov, ale tento, tento je najkrajší. Počúvajte.

Jedného dňa som si opäť iba tak pobehoval po lúke a čo nevidím? Áno, je to tak. Stojí tam nejaké dievčatko. Pribehol som k nemu a opýtala som sa: „Dievčatko, čo tu robíš, prečo si tu samo a ako sa vlastne voláš?“

„Kde si? Čo si?“ ozvalo sa dievča. Ale na takéto otázky som ja už zvyknutý, a tak som s pokojom odpovedal.

„Ahá, poznám ťa, Janko. Ja som Zuzanka. Bývam tu neďaleko v horárni. Všetci sú už dospelí a ja sa nemám s kým hrať,“ povedala malá slečna.

„Neboj sa Zuzka a nebuď smutná. Ja mám času veru dosť a aspoň sa od teba niečo nové dozviem,“ navrhol som a Zuzka bez váhania prikývla.

Chvíľu sme sa ešte naháňali po lúke a potom, keď sa už slniečko schovávalo za kopce, vybrali sme sa k Zuzke domov.

Keď sme vchádzali do horárne, sedel som Zuzke vo vrecku. Nikto si ma ani nevšimol.

Spolu sme ešte skontrolovali Zuzankinu školskú tašku a išli sme spať. Myslíte si, že som spal niekde na okne? Alebo nebudaj na zemi? Veru nie! Zuzanka mi nachystala krásny vankúšik, na ktorom bolo plno kvietok. Veľmi ma to potešilo, bol som taký šťastný...

Ráno sme išli do školy. Veľmi sa mi tam páčilo. Zuzka sedela v lavici a ja som jej sedel na sukničke, ktorá mi pripomínala mamkinu zásteru. Neuveríte mi, ale takmer celú vyučovaciu hodinu sme sa rozprávali. V škole som predtým ešte nikdy nebol a nemohol som vedieť, že sa to nesmie. Pani učiteľka Motýľová nám na to prišla. Vlastne, mne ani nie, lebo ma nevidela, ale Zuzanka, tá si to odskákala za oboch. Ale neprezradila ma!!

Keď ju pani učiteľka vyvolala, Zuzka vôbec nevedela o čom je reč, a tak dostala päťorku ako svet! Bol som z toho veľmi smutný a nešťastný. Vedel som, že na vine som ja. Veď som ju po celý čas zabával. Rozhodol som sa, že to musím napraviť. Som predsa hračok a z biológie čosi viem! No nie?

Popoludní sme prišli domov. Keď vyšlo najavo, že Zuzka dostala päťorku, jej mamka sa veľmi nahnevávala: „Zuzka, ty si sa zasa neučila, čo z teba bude, no povedz! Bež sa učiť a nech sa to už nikdy nezopakuje, rozumieš?“ A tak sme sa začali spolu učiť. Poviem vám, jednotky sa iba tak sypali.

Raz sa mamička opýtala: „Zuzka, ako je to možné, že ti to v škole zrazu tak výborne ide? Ja som na teba taká hrdá!“

A vtedy sa to stalo! Zuzka ma predstavila svojej mamičke a aj ockovi a povedala, že to ja jej so všetkým pomáham. To vám bol pocit! Bol som taký šťastný, že som hádam aj očosi narástol. Poviem vám, Zuzanka je super baba! Hm, asi som sa naozaj zamiloval! No a čo, veď som už vlastne zodpovedný chlap, no nie?

David Dikant

5 rokov, Poprad, Cena riaditeľky SZŠ BellAmos

J. Hraško v kamarátskej šarvátke v škole cez prestávku.**Súkromná materská škola STELLA, Poprad**

Kolektívne ocenenie za kolekciu výtvarných prác

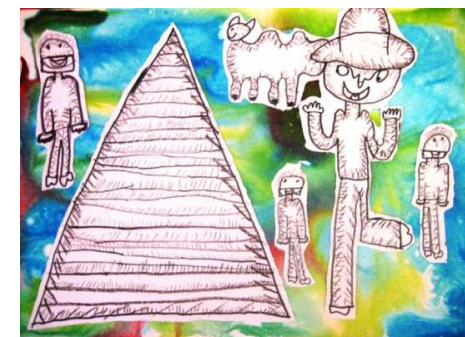
Alexandry Ďurásová a Barillová /5/ Janko Hraško v školskej telocvični a Janko Hraško pri zápise do ZŠ

ZŠ Dargovských hrdinov Humenné, pedagóg Mgr. I. Čepová

Kolektívne ocenenie za kolekciu výtvarných prác s netradičnou technikou

HrDr. Matúš Mydlo, /9/ Janko Hraško objavuje svet

Natanael Varjan / 9/ - Egyptania vítajú Janka Hraška

Stela Perunská

6 rokov, Bystré, 3. miesto – Púpätká

Janko Hraško ešte žije!**Ema Votýpková**

6 rokov, Divín, Čestné uznanie – Púpätká

Nina Svobodová

6 rokov, Bratislava, Čestné uznanie – Púpätká

Viktória Konfederáková

9 rokov, Humenné, 3. miesto - Hraškulčatá

JH objavuje Afriku... žeby v ZOO?**Alexandra Babjaková**

7 rokov, Humenné, Čestné uznanie - Hraškulčatá

Alexandra Babjaková

7 rokov, Humenné, Čestné uznanie - Hraškulčatá

Filip Tchurík

11 rokov, Giraltovec

Čestné uznanie – próza - Hraščatá

Školské vynálezy Janka Hraška

Kde bolo, tam bolo, v jednom malom mestečku Giraltovec, žil raz veselý, smelý a odvážny Janko Hraško. Problém však bol v tom, že bol oveľa, ale fakt oveľa menší ako jeho rovesníci. Vyzeral ako zelený hrášok na jedenie. Raz sa vybral do obchodu kúpiť nejaké pečivo a skoro ho tam zašliapol akýsi okoloidúci chodec so svojím psikom.

Mal síce 12 rokov, ale aj tak bol najmúdrejší v celom meste. Rodičia ho preto dali hneď na vysokú školu do Bratislavy. Veľmi sa o svojho synčeka báli, veď bol od nich vzdialený 450 kilometrov a nemohli ho chrániť. Utešovali sa tým, že je veľmi múdry a on to určite hravo zvládne.

Prišiel jeho veľký deň D. Nástup do školy. Mal zmiešané pocity. Uvidia ho vôbec za katedrou? Ako ho prijmu spolužiaci a vyučujúci? Raz márne, chcel študovať, tak všetky obavy musí zahodiť za chrbát a skúsiť to. Hneď prvý deň na chodbe stretol profesora a vedca Alfonza Fazul'ku, ktorý bol najlepším a najznámejším vynálezcom na Slovensku, ba čo viac, aj za hranicami našej vlasti. Vedec Alfonz sa pri ňom zastavil a prísny okom si ho premeral.

„Vyzeraš ako hrášok, ale verím, že raz aj z teba bude vynálezca. Vynájdeš síce veľkosťou malé vynálezy, ale budú o tebe hovoriť po celom svete. Porozmýšľaj o mojich slovách. Zatiaľ ma ešte nikdy moje predtuchy nesklamali.“

Janko celý natešený vpálil do učebnej techniky a začal rozmýšľať, čo vytvorí. Jeho hraškovský rozum mu hovoril, že to bude niečo veľkolepé.

„Už to mám! Skonstruujem „rozmýšľacoceruzkovač!“

A hneď začal na tom pracovať. Fungoval tak, že keď ste stlačili gumu na hornej strane ceruzky a mali ste slúchadlá v ušiach, zároveň zapojené v ceruzke, tak to, čo ste mali na mysli a chceli napísať na papier, to ceruzka začala bez pomoci písať.

„Táto ceruzka pomôže všetkým deťom, ktoré nevedia správne používať mäkké i a ypsilon, čiarky, dlžne, mäčkene... Teraz už môžu písať bez obáv.“

Tešil sa, že už deti budú ovládať pravopis. Vyskúšal to aj vedec Alfonz Fazul'ka a usmieval sa popod fúzy. Pochválil Janka a kázal mu pokračovať ďalej.

„Čo keby som sa zapojil aj do nejakej súťaže?“ pomyslel si Janko Hraško.

Tak sa aj stalo. Na celoslovenskej súťaži v Martine pred porotou vytvoril niečo famózne. Volalo sa to „Zabudnuté myšlienky.“ Fungovalo to tak, že ste si mohli nasadiť slúchadlá na uši, stlačiť červený gombík na ľavej strane skrinky pod malou obrazovkou, zadať dátum a mohli ste vidieť to, čo ste mali uložené v mysli pred niekoľkými dňami, ale už ste si to nepamätali.

Porota sa ani dlho nemusela radiť, lebo vynález Janka Hraška sa jej najviac páčil. Udelili mu prvé miesto. Janko skákal od radosti do výšky hrachového struku. Tešil sa, veď prečo nie! Vedel, že sa vráti do svojho mestečka a deťom v Giraltovcach odovzdá tento patent a zároveň aj rozmýšľacoceruzkovač, aby sa im dobre učilo a mali viac času na zábavu...

Bibiánka Hrabkovská

6 rokov, Poprad, 1. miesto – Púpätká

Janko Hraško na ceste do školy...s taškou na chrbte

Emmka Polakovičová

6 rokov, Poprad - 2. miesto - Púpätká

Janko Hraško na školskom kultúrnom vystúpení

Simonka Barancová

8 rokov, Malá Lehota, 1. miesto – Hraškulčatá

Janko Hraško objavuje svet

Laura Petrovčinová

9 rokov, Humenné, 2. miesto – Hraškulčatá

Janko Hraško v New Yorku

